

**DOLNY
ŚLĄSK**

TERYTORYALNY PLAN SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2021-2030

POWIAT ZGORZELECKI

Agata Zemska

Justyna Lasak

Wydział Rozwoju Gospodarczego

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Wrocław, 23 marca 2021 r.

1. OPIS PROCESU TRANSFORMACJI I WSKAZANIE TERYTORIÓW W OBRĘBIE DOLNEGO ŚLĄSKA, KTÓRE BĘDĄ NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTE JEJ NEGATYWNYMI SKUTKAMI

- odniesienie do Europejskiego Zielonego Ładu i wyzwań społecznych, gospodarczych i środowiskowych dla całego regionu, które wiążą się z wdrażaniem tej polityki,
- odniesienie do celów Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, które mogą być realizowane dzięki transformacji społeczno-gospodarczej powiatu zgorzeleckiego,
- wskazanie powiatu zgorzeleckiego jako terytorium najsilniej uzależnionego od monopolu sektora wydobywczego i emisyjnej energetyki przemysłowej w regionie wraz z określeniem szans na dywersyfikację gospodarczą w oparciu o proces sprawiedliwej transformacji,
- wskazanie dotychczasowej roli Kompleksu Turów dla życia społeczno-gospodarczego (rynek pracy, gospodarka, finanse samorządowe) i możliwych negatywnych konsekwencji wygaszania jego działalności,
- podkreślenie konieczności etapowej transformacji powiatu i rozpoczęcia jej już teraz dzięki środkom FST,
- wczesne reagowanie na nieuchronne zmiany jakie czekają powiat, niezależnie od ostatecznej decyzji o dacie zakończenia eksploatacji węgla, jest gwarancją sprawiedliwej transformacji.

2. OCENA WYZWAŃ ZWIĄZANYCH Z TRANSFORMACJĄ

2.1 OCENA SKUTKÓW GOSPODARCZYCH, SPOŁECZNYCH I TERYTORIALNYCH PRZEJŚCIA NA GOSPODARKE NEUTRALNĄ DLA KLIMATU

**DOLNY
ŚLĄSK**

Gospodarcze

Społeczne

Środowiskowe

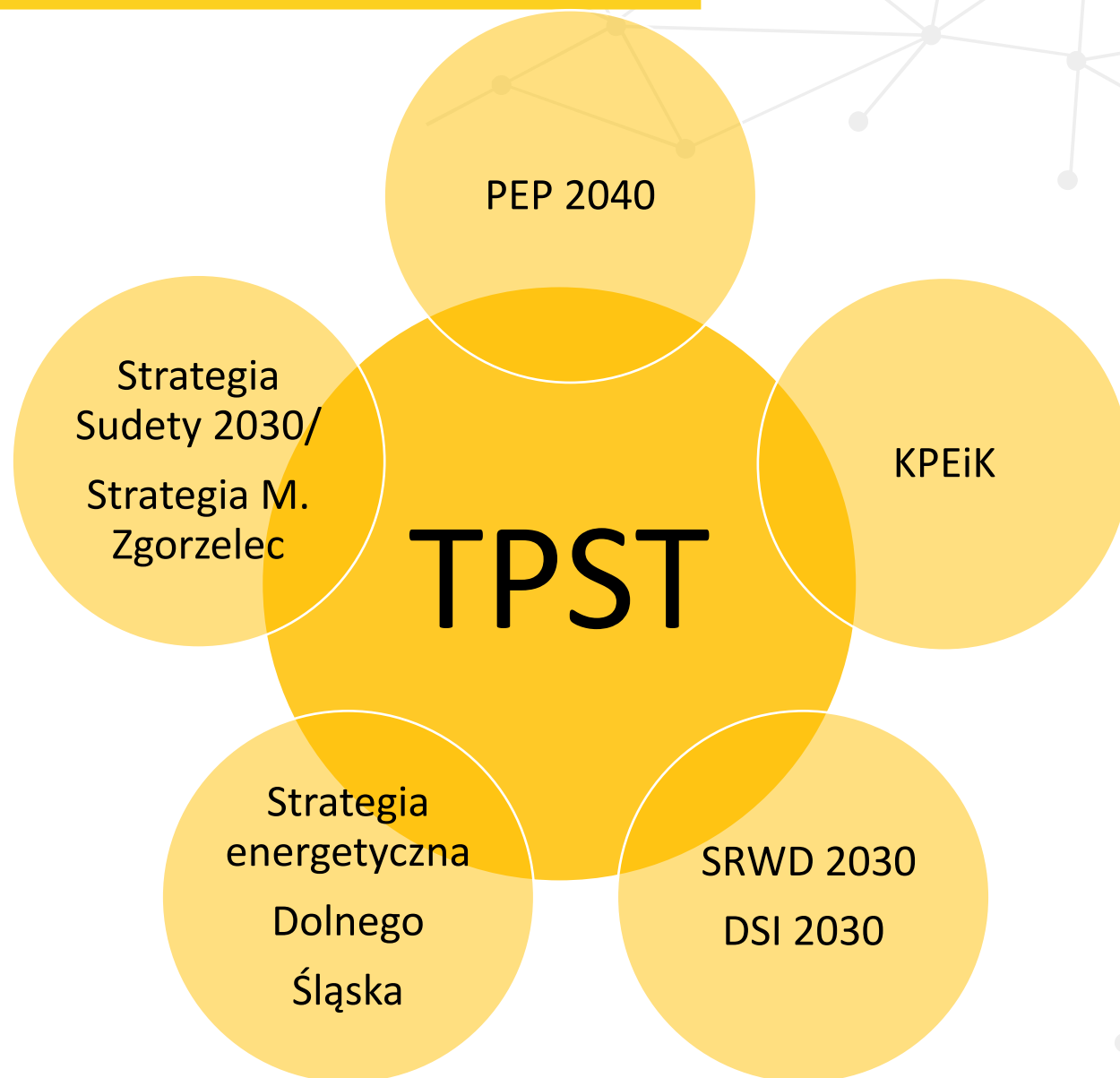
Cel główny

„Po przeprowadzonej transformacji obszar powiatu zgorzeleckiego i pogranicza stanowić będzie atrakcyjne miejsce zamieszkania, wypoczynku, rekreacji i pracy, wykorzystując walory środowiska i położenie oraz rozwój technologii, będąc dobrze skomunikowany i zintegrowany z otoczeniem międzynarodowym, przy jednoczesnym skutecznym zaspokajaniu potrzeb mieszkańców dzięki wykorzystaniu ich zaangażowania i potencjału intelektualnego oraz wysokiej sprawności organizacyjnej jednostek samorządu terytorialnego”

Cele szczegółowe sprawiedliwej transformacji:

- 1. Gospodarczy:** dywersyfikacja gospodarcza i zbudowanie potencjału konkurencyjnego w oparciu o nowe miejsca pracy
- 1. Społeczny:** aktywna zawodowo, kompetentna i zintegrowana wspólnota obywatelska
- 3. Środowiskowy/Przestrzenny:** spójna, zintegrowana transportowo i wysokiej jakości przestrzeń dla mieszkańców

2.3.SPÓJNOŚĆ Z INNYMI KRAJOWYMI, REGIONALNYMI LUB TERYTORIALNYMI STRATEGIAMI I PLANAMI

- doradztwo dla firm w zakresie audytów energetycznych oraz technologicznych w kierunku rozwoju GOZ i transformacji cyfrowej;
- wsparcie dotacyjne w inwestycje MŚP w szczególności mające na celu tworzenie nowych miejsc pracy, w tym wsparcie w zakresie dywersyfikacji i unowocześnienia działalności dla firm ściśle powiązanych z branżą wydobywczą lub energetyką konwencjonalną;
- wsparcie dotacyjne w inwestycje MŚP przyczyniające się do ograniczania emisji gazów cieplarnianych i dekarbonizacji, wdrażania rozwiązań GOZ, zmniejszania energochłonności procesów i usług;
- inwestycje w tworzenie nowych przedsiębiorstw poprzez wsparcie dotacyjno-doradcze na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- inwestycje w działania B+R oraz wdrażanie innowacji zwiększających potencjał dolnośląskich inteligentnych specjalizacji, w tym w formie bonów na innowacje;
- wsparcie współpracy MŚP w zakresie B+R z organizacjami badawczymi w tym transfer technologii;
- wsparcie powstawania centrów i działów badawczo- naukowych zarówno w zakresie MŚP jak i dużych przedsiębiorstw w celu tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w regionie dotkniętym transformacją;
- tworzenie hubów technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości oraz terenów inwestycyjnych w tym w zakresie zielonych technologii;
- inwestycje w infrastrukturę przedsiębiorstw ciepłowniczych, w tym sieci ciepłowniczych prowadzące do zmiany źródeł energii i ciepła oraz ograniczania emisji gazów cieplarnianych

- zapewnienie wsparcia osłonowego na rynku pracy towarzyszącego transformacji oraz wsparcia dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, dotkniętych negatywnymi skutkami transformacji:
  - kompleksowe programy doradztwa w zakresie aktywizacji zawodowej,
  - programy podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników, w tym w związku z rozwojem rynku modernizacji energetycznej, GOZ, technologii cyfrowych,
  - rozwój usług agencji pracy obsługujących kompleksowo osoby poszukujące zatrudnienia, w szczególności dotknięte skutkami transformacji energetycznej, osoby wykluczone społecznie i/lub oddalone od rynku pracy ze względu na zaszczości związane z restrukturyzacją Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego,
  - wykorzystanie potencjału podmiotów ekonomii społecznej w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy,
  - zapobieganie wykluczeniu z rynku pracy osób zapewniających opiekę osobom zależnym poprzez rozwój oferty żłobków oraz usług asystenckich i opiekuńczych,
  - programy przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu kierowane do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, dotkniętych kosztami transformacji energetycznej
  - poprawa dostępności i jakości infrastruktury na potrzeby opieki nad dziećmi i osobami starszymi,
  - wykorzystanie potencjału kompetentnego, świadomego i aktywnego obywatelsko społeczeństwa do realizacji przedsięwzięć promocyjno-edukacyjnych uświadamiających potrzebę transformacji w formie powszechnych programów edukacji społecznej przygotowujących mieszkańców do zmieniających się priorytetów rozwojowych związanych z neutralnością klimatyczną i dekarbonizacją

- podnoszenie kompetencji niezbędnych dla sprostania zmieniającym się wymogom rynku pracy wynikających z trwającej transformacji:
  - programy podnoszenia i doskonalenia kompetencji nauczycieli w zakresie kształcenia na rzecz zielonej transformacji,
  - wsparcie budowy kompetencji kluczowych dla dywersyfikowanej gospodarki, w tym programy stażowe dla uczniów szkół zawodowych realizowane u pracodawców,
  - opracowanie i wdrażanie programów kształcenia zawodowego i ustawicznego dostosowanych do potrzeb rynku pracy, w szczególności w zakresie kompetencji związanych z nowymi technologiami, OZE, GOZ i wpisujących się w branże RIS
  - programy edukacji w zakresie kształcenia na rzecz zielonej transformacji na każdym etapie edukacji (edukacja przedszkolna, edukacja podstawowa i ponadgimnazjalna),
  - poprawa dostępności i jakości infrastruktury edukacyjnej, szkolnictwa zawodowego i ustawicznego,

- przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu dzięki wykorzystaniu nowych technologii, OZE i magazynowania energii na potrzeby budynków publicznych i mieszkalnych:
  - wsparcie inwestycji w alternatywne źródła energii (w tym instalacje PV i pompy ciepła) także w zakresie prosumenckim dla indywidualnych instalacji OZE wraz z magazynami energii,
  - działania termomodernizacyjne wzmacniające efektywność energetyczną budynków oraz wymiana źródeł ciepła na ekologiczne w budynkach należących do jst i jednostek sektora finansów publicznych oraz w budynkach mieszkaniowych, w tym jednorodzinnych,
  - wsparcie inwestycji publicznych w zakresie budownictwa o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej - budynki demonstracyjne w zakresie użyteczności publicznej,
  - budowanie akceptacji społecznej dla OZE na obszarach objętych transformacją energetyczną poprzez doradztwo i wsparcie indywidualnych rozwiązań z zakresu OZE i efektywności energetycznej u mieszkańców, w tym audyty energetyczne, celowane inwestycje, szkolenia;
- rozwój spółdzielni energetycznych, międzygminnych klastrów energii odnawialnej oraz innych mechanizmów redystrybucji energii z OZE (społeczności energetycznych działających w zakresie OZE);

- rekultywacja, renaturalizacja, remediacja, dekontaminacja i zagospodarowanie terenów i infrastruktury przemysłowej;
- przeciwdziałanie obniżaniu poziomu wód gruntowych i zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej oraz prognozy zmian wód podziemnych, wód powierzchniowych oraz warunków gruntowych;
- inwestycje w instalacje związane z wodami opadowymi, w tym zadrzewienie terenów niezagospodarowanych, zazielenienie dachów, ścian, ekranów akustycznych i ogrodzeń oraz rozwojem mikroretencji wodnej, zatrzymującej wody opadowe w miejscu ich powstania;
- projekty rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, w tym
- z uwzględnieniem modernizacji energetycznej i ciepłej budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych, w tym inwestycje w inteligentne systemy zarządzania energią elektryczną i ciepłą oraz OZE;
- inwestycje we wzmacnianie GOZ w ramach odpadów komunalnych, w tym poprzez zapobieganie powstawaniu tych odpadów i ograniczanie ich ilości, efektywne gospodarowanie zasobami, ponowne wykorzystanie, naprawę oraz recykling
- inwestycje w nisko i nieemisyjny transport publiczny oraz inteligentne systemy zarządzania tym transportem, w tym zakup niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego, punkty ładowania pojazdów komunikacji publicznej, drogi rowerowe, punkty przesiadkowe, rewitalizacja linii kolejowych celem przywrócenia możliwości ich funkcjonowania. W tym zakresie przewiduje się możliwość finansowania inwestycji także poza terytorium geograficznym objętym TPST przy zapewnieniu oddziaływania funkcjonalnego inwestycji na to terytorium;
- zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego, odnowa lub adaptacja lokali, przestrzeni zewnętrznej z przeznaczeniem do pełnienia funkcji ochrony dziedzictwa niematerialnego obszarów wskazanych w TPST;
- turystyczne szlaki tematyczne i produkty turystyczne (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych, dziedzictwa niematerialnego terenów wskazanych w TPST;

Dziękujemy za uwagę
